

УДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

доц. Антонюк Н.А., студентка Гулакова Т.В.
Сумський державний університет (Україна)

Ефективне управління грошовими коштами в сучасних економічних умовах є ключовим моментом для підприємств, тому як деякі з них знаходяться в нестійкому фінансовому стані. Управління грошовими потоками є інструментом, який має за мету досягнення належного результату – контролю діяльності підприємства. Низька ступінь ефективного управління грошовими коштами є наслідком негативного результату, який відображається на діяльності господарюючого суб'єкта. Тому виникає необхідність більш детального вивчення підходів, пов'язаних з управлінням та оптимізацією грошових потоків. Нашою основною задачею є обґрунтування необхідності ефективного управління грошовими потоками, для забезпечення платоспроможності та ліквідності підприємства.

Необхідним елементом побудови ефективної системи управління грошовими коштами слугують фінансові ресурси, так як саме вони є основою категорії «грошові потоки». Від їх складу, джерел, можливих напрямків користування, об'єму та структури залежить рух грошових коштів на підприємстві.

Фінансові ресурси – це рух грошових коштів суб'єктів господарювання, які виникають в процесі розподілу та перерозподілу ВВП, які акумулюються у фондовій чи не фондовій формах з власних, прирівнених до них, залучених та позикових джерел, якими вони вправі розпоряджатися на свій розсуд та на власний ризик з урахуванням цільового призначення коштів для досягнення стратегічних, тактичних та оперативних цілей [1].

Грошові потоки – це сума грошових коштів, які знаходяться у власності підприємства і забезпечують його ефективність, фінансовий стан, платоспроможність, та імідж на ринку [2].

Необхідно пам'ятати, що фінансову стійкість підприємству забезпечує оптимальний розмір грошового потоку. Надлишок грошових коштів може призвести до їх знецінення, а ,навіпаки, дефіцит – до погіршення фінансового стану, а то і гірше банкрутства.

Як ми вже знаємо, існують декілька методів розрахунку оптимального залишку грошових коштів: це математичні моделі Баумоля-Тобіна, Міллера-Орра, та Стоуна. Найбільш зручною у розрахунку та популярною моделлю управління залишком грошових коштів на рахунках є модель Баумоля-Тобіна, в основі якої лежать висновки таких відомих вчених як У.Баумоль та Дж.Тобін, зроблені у середині 1950 років. Модель припускає, що комерційна організація підтримує прийнятний рівень ліквідності та оптимізує свої товарні запаси.

При використанні даної моделі враховують ряд обмежень: всі кошти, що надходять від реалізації продукції організація вкладає в короткострокові цінні папери; постійними, а отже, і планованими вважаються надходження і виплати організації, що дозволяє обчислити чистий грошовий потік; піддається розрахунку рівень витрат, пов'язаних з перетворенням цінних паперів та інших фінансових інструментів в готівку.

Недоліки даної моделі: припущення передбачуваності та стійкості грошового потоку; не врахування сезонності, циклічності.

Зазначені недоліки враховували та виправили у своїх працях відомі вчені М.Міллер та Д.Орр. Вони у своїй моделі Міллера-Орра користуються при її побудові статистичним методом, а саме процесом Бернуллі – стохастичним процесом, у якому надходження та витрачання грошових коштів є незалежними випадковими подіями.

Недолік цієї моделі полягає у тому, що верхня межа коридору рівня ліквідності встановлюється залежно від нижньої, але при цьому немає конкретної методики встановлення нижньої межі. Тому спеціалісту необхідно покладатися на свій досвід у встановленні нижньої межі коридору рівня ліквідності.

Модель Стоуна вперше опублікована у 1972 році та заснована на прогнозах руху грошових коштів на майбутнє. Досягнення верхньої межі розміру грошових коштів на рахунку не призведе до їх негайного перетворення у цінні папери, якщо у найближчі дні у підприємства, згідно прогнозу, очікуються великі витрати. Таким чином, управління грошовими потоками – найважливіший елемент фінансової політики підприємства, який пронизує всю систему управління підприємств. І від ефективного використання даного елемента залежить не тільки стійкість підприємства у конкретний період часу, але і здатність розвитку на довгу перспективу.

1. Нехайчук Ю.С., Горовцова О.М. Подходы к оптимизации управления денежными потоками предприятия/ Нехайчук Ю.С// Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – №2

2. Кузнецова И.Д. Управление денежными потоками предприятия: учебное пособие; под ред. А.Н. Ильченко / Иван. гос. хим.-технол. ун-т. – Иваново, 2008. – 193с.

Антонюк, Н.А. Удосконалення науково-методичних підходів до управління грошовими потоками підприємства [Текст] / Н.А. Антонюк, Т.В. Гулакова // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 223-225.